

**คุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี**
**DESIRED CHARACTERISTICS OF CHIEF EXECUTIVE OFFICER OF BANGPHRA SUB
DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION SRIRACHA
DISTRICT CHONBURI PROVINCE**

¹จิรภัทร์ สมบูรณ์ทรัพย์ Jeerapat Somboonsup
²พิชิต รัชตพิบูลภพ Pichit Ratchatapibhunphob
^{1, 2}มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University, Thailand
Corresponding Author E-mail: pichit.ra@go.buu.ac.th

Article Received: July 30, 2025. Revised: September 18, 2025. Accepted: September 21, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และการเป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน โดยใช้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปี ขึ้นไปเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ความสำคัญสูงสุดกับด้านความสามารถในการบริหารงาน รองลงมาคือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และความเป็นผู้นำตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน อาชีพแตกต่างกันและการเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน มีความต้องการคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, ผู้นำ, องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ

Abstract

The objectives of this research article were to examine the level of Desired Characteristics of Chief Executive Officer of Bang Phra Subdistrict Administrative Organization, Si Racha District, Chonburi Province and to compare these characteristics based on personal factors, including age, education level, average monthly income, occupation, and community organization membership. The study surveyed 392 eligible voters aged 18 and above using questionnaires for data collection. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics, including Mean, Standard Deviation, t-test, One-way Analysis of Variance (ANOVA), and LSD (Least Significant Difference) pairwise comparison.

The findings indicate that the Desired Characteristics of Chief Executive Officer of Bang Phra Subdistrict Administrative Organization, Si Racha District, Chonburi Province were at the highest level, with the most emphasis on administrative capability, followed by academic knowledge, human relations, personality, and leadership. When analyzed by personal factors, age, occupation, and community organization membership showed statistically significant differences in leadership preferences. However, education level and average monthly income did not significantly affect the desired characteristics.

Keywords: Desired Characteristics, Chief Executive Officer, Bangphra Sub District Administrative Organization

บทนำ

ผู้นำถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าของกลุ่มที่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกกลุ่มให้เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือคนอื่น และสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกที่มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม สามารถที่จะจูงใจชักนำ ชี้ทางให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติการกิจต่างๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2551) แนวคิดเรื่องการปกครองท้องถิ่น ถือกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานของการกระจายอำนาจสู่ประชาชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้การปกครองตนเอง มีส่วนร่วมทางการเมือง และร่วมกันแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม, 2550) การกระจายอำนาจนี้หมายถึงการมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการสาธารณะได้อย่างอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่ โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็นสองฝ่ายหลักคือ สภาท้องถิ่น (ฝ่ายนิติบัญญัติ) และฝ่ายบริหารท้องถิ่น โดยมีพนักงานส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ในประเทศไทย องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบล่าสุดที่พัฒนามาจากสภาตำบล เพื่อตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2539) องค์กรบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะเขตชนบท ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง หรือที่เรียกว่า การปกครองตนเอง (Local self-government) ด้วยเหตุนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และย่อมรับรู้ถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม แม้องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น แต่การดำเนินงานที่ผ่านมายังคงประสบกับอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ (ลิขิต ธีระเวคิน, 2553) ปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ การขาดอิสระที่เพียงพอในการปกครองตนเอง เนื่องจากรัฐบาลกลางยังคงควบคุมการบริหารส่วนภูมิภาคอย่างใกล้ชิดทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างเชื่องช้า นอกจากนี้ รายได้ของท้องถิ่นยังไม่เพียงพอจากรายจ่ายทำให้ต้องพึ่งพางบประมาณจากส่วนกลางซึ่งส่งผลให้ขาดความอิสระและความคล่องตัว ปัญหาด้านทัศนคติแบบจารีตนิยมของผู้นำท้องถิ่นที่ยังเกรงกลัวข้าราชการส่วนกลาง และการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคก็เป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน และนำไปสู่ปัญหาการทุจริตในบางกรณี

ในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบล เผชิญกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นจากการกระจายอำนาจส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งด้านการบริหารงานบุคคลและงบประมาณอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จึงขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้นำองค์กรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน นาย ก อบต. จำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถ และมีภาวะผู้นำ (จรรยา ศิวานนท์, 2548) ด้วยภูมิหลังที่หลากหลายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้คุณลักษณะของนายก อบต. แต่ละคนแตกต่างกันไป แต่บทบาทของนายกยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในการวางแผนพัฒนา การบริหารจัดการงบประมาณที่เพิ่มขึ้น และการบริหารงานบุคคล เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การโยกย้าย หรือการดำเนินการทางวินัยซึ่งเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เล็งเห็นว่าผู้นำท้องถิ่น ซึ่งในที่นี้คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น การพิจารณาถึงคุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจอย่างยิ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในการเลือกผู้นำที่เป็นตัวแทนของตน เพื่อเข้ามาพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารงาน และพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเป็นข้อมูลที่จะนำไปกำหนดวางแผนพัฒนา เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน หน่วยงาน และองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และการเป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 17,875 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.5 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างคือ จำนวน 392 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

2.2 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการวิเคราะห์ พบว่าแบบสอบถามมีค่า IOC รวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 แสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยงตรงสูง และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ได้ค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นเพียงพอ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัว รวมถึงหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัย เพื่อยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สำหรับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 392 ฉบับ ซึ่งเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบทั้ง 392 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยใช้ค่า t-test ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม และสถิติ F – test ในการเปรียบเทียบประชากรที่แบ่งได้มากกว่า 2 กลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการบริหารงาน 2) ด้านความรู้ทางวิชาการ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านบุคลิกภาพ และ ด้านความเป็นผู้นำ เมื่อจำแนกคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นรายข้อในแต่ละด้านได้ข้อค้นพบ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ปัจจัย	คุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
ด้านบุคลิกภาพ	4.77	0.36	มากที่สุด
ด้านความเป็นผู้นำ	4.77	0.40	มากที่สุด
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.78	0.33	มากที่สุด
ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.79	0.37	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการบริหารงาน	4.81	0.39	มากที่สุด
รวม	4.78	0.37	มากที่สุด

2. การศึกษาเปรียบเทียบระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และการเป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน พบว่า

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของผู้นำแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของผู้นำที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่เป็นและไม่เป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน และมีความต้องการคุณลักษณะของผู้นำที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มี อายุต่างกัน อาชีพต่างกัน และประชาชนที่เป็นหรือไม่เป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน มีความต้องการคุณลักษณะของผู้นำที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานที่ 1

ตัวแปร	วิธีวิเคราะห์	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
อายุ	One - way ANOVA	0.017*	แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	One - way ANOVA	0.307	ไม่แตกต่างกัน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	One - way ANOVA	0.083	ไม่แตกต่างกัน
อาชีพ	One - way ANOVA	0.005*	แตกต่างกัน
การเป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน	Independent Sample T-test	0.05*	แตกต่างกัน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำที่ประชาชนต้องการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด ในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความสามารถในการบริหารงาน รองลงมาคือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และสุดท้ายคือ ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันประชาชนเห็นถึงความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอม ขำขาว (2557) ที่พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้นำในระดับสูงทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความสามารถในการบริหารงานและความรู้ทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ประชาชนให้ความสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรยุทธ สถาปนาศุภกุล (2558) ที่พบว่า ประชาชนต้องการ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และตัดสินใจอย่าง

รอบคอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนต้องการผู้นำที่สามารถบริหารจัดการปัญหาท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบ และมีความรู้ด้านการบริหาร

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับของคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และการเป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน พบว่า ประชาชนที่มี อายุต่างกัน อาชีพต่างกัน และประชาชนที่เป็นหรือไม่เป็นสมาชิกในองค์กรชุมชน มีความต้องการคุณลักษณะของผู้นำที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพดี ศิริรัชโกคิน (2562) ที่พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของถนอม ขำขาว (2557) ที่พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ คุณลักษณะของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยมีประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีความต้องการคุณลักษณะผู้นำในระดับมากที่สุด โดยสามารถสรุปองค์ความรู้และแนวทางการสร้างคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านความสามารถในการบริหารงาน ผู้นำควรเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการบริหารงาน ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเต็มที่ ควรส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในการทำงาน และพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

ด้านความรู้ทางวิชาการ ผู้นำต้องมีความรู้เชิงลึกด้านกฎหมาย นโยบาย และระเบียบราชการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถ่องแท้ รวมถึงการทำความเข้าใจบริบทและปัญหาเฉพาะของท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม การเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องจะช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ได้

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้างและเข้าถึงง่ายระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งแสดงออกซึ่งความเคารพและปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียม สร้างบรรยากาศของความไว้วางใจและความร่วมมือในชุมชน

ด้านความเป็นผู้นำและบุคลิกภาพ ผู้นำควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ มีความซื่อสัตย์สุจริตและรักษาคำมั่นสัญญา นอกจากนี้ ควรแสดงออกถึงความกระตือรือร้น มีความมั่นใจในการทำงาน และปฏิบัติงานด้วยความคล่องแคล่วว่องไว ควบคู่ไปกับการวางตัวที่อ่อนน้อมและสุภาพ

สรุปโดยรวมได้ว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระมีความคาดหวังสูงต่อผู้นำท้องถิ่นในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสามารถในการบริหารงาน และความรู้ทางวิชาการ ซึ่งเป็น

รากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และความเป็นผู้นำ ผสมผสานกับบุคลิกภาพ ก็มีความสำคัญไม่แพ้กันในการสร้างความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมจากประชาชน สรุปลงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายการฝึกอบรม เกี่ยวกับหลักประชาธิปไตยและบุคลิกภาพการเป็นผู้นำ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นให้มีความสามารถรอบด้าน
 - 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ควรกำหนดนโยบายให้ความรู้กับประชาชน เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าของการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระควรกำหนดนโยบายรณรงค์การเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและความสำคัญของการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารท้องถิ่น
 - 1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระควรกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์บทบาท และอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนเข้าใจถึงขอบเขตการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่น
 - 1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระควรกำหนดนโยบายการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีบทบาทในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบดำเนินงานขององค์กร
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในระดับจังหวัด เพื่อนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนของผู้นำต่อไป

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการบริหารงานของผู้นำ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- จรรยา ศิวานนท์. (2548). เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ถนอม ขำขาว. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพดี ศิริรัชโกคิน. (2562). คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสวี จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2553). การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรายุทธ สถาปนาศุกกุล. (2558). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 8(2), 245-253.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2551). เซวน์อารมณ์ (EQ) : ดัชนีเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2552). ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2539). ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. รายงานวิจัย. สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ. (2566). ประวัติและข้อมูลท้องถิ่น. แหล่งที่มา <https://www.bangphrachonsao.go.th/history> สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2568.
- Taro, Y. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.